

Knihá Liptova 2014

zoznam publikácií nominovaných do súťaže

Bel, Matej: Liptovská stolica. Z latinského originálu preložil Jozef Kordoš. Zostavili Martin Turóci a Jozef Kordoš. Predhovor Miloš Jesenský. Vydalo Kysucké múzeum v Čadci, 2014. 391 strán. ISBN 978-80-89751-06-8

Knihu do súťaže prihlásil Martin Turóci, jeden z autorov.

Matej Bel (1684-1749) bol úctivo označovaný za „Veľkú ozdobu Uhorska“; patrí nesporne k najvýznamnejším učencom slovenských i uhorských dejín. Výnimočným vedeckým dielom, ktorému zasvätil podstatnú časť života, sú jeho Historicko-zemepisné vedomosti o súvekom Uhorsku. Aj dnes majú neoceniteľný význam pre historikov, ale aj etnografov, historických geografov, klasických filológov i prírodovedcov.

V publikovanej časti Vedomostí Liptovská stolica je pôvodný latinský text i jeho preklad do dnešnej slovenčiny, pôvodný Belov i súčasný dôkladný poznámkový aparát, aj obsiahla stať o živote a diele Mateja Bela.

Bizub, František: Jakub Grajchman, básnik a dramatik slovenského romantizmu. Vydala Tlačiareň P+M, s.r.o., Turany 2014. 74 strán. ISBN 978-80-89694-09-9

Knihu do súťaže nominoval autor.

Jakub Grajchman (1822-1897) z Hýb je považovaný za najlepšieho dramatika slovenského romantizmu, hoci jeho dielo je neprávom opomínané. Osud a tvorbu muža, prirovnávaného k Puškinovi a Petőfimu, približuje publicista a regionálny historik František Bizub (1945), ktorý žije v Kráľovej Lehote.

Bizub, František: Pôsobenie rodu Balašovcov v Liptove. Vydala Tlačiareň P+M, s.r.o., Turany 2014. 124 strán. ISBN 978-80-89694-7-5

Knihu do súťaže nominoval autor.

Výnimočná publikácia je venovaná vplyvnému uhorskému šľachtickému rodu Balašovcov. Autor sa zamerá na ich pôsobenie na Liptove (Balašovci mali v zálohu hrad Liptovský Hrádok), ale dotýka sa celých uhorských dejín, aj dlhých a krutých vojen s Turkami, v ktorých zahynul veľký renesančný básnik maďarský aj slovenský (písal v obidvoch jazykoch) Valentín Balaša (1554-1594), jeden z príslušníkov rodu.

Bizub, František: Významní včelári Slovenska. Vydal Slovenský zväz včelárov, Bratislava 2014. 80 strán. ISBN 978-80-971714-0-7

Knihu do súťaže nominoval autor.

Historik a kultúrny aktivista František Bizub od svojich šestnástich rokov je aktívnym včelárom. Jeho slovník významných včelárov obsahuje krátke životopisy 95 už nežijúcich včelárskych osobností. Je dôležitým príspevkom k mapovaniu málo známych úsekov našich dejín.

Brtoš, Stanislav: Citlivá zóna. Biografiu Albína Kontríka napísal R.A. Ružomberký. Vydal Alfa print s.r.o., Martin 2014. 110 strán. Edícia Knižnica Rozhľadov po kultúre a umení č. 53. ISBN 978-80-970360-7-2

Kniha veršov venovaná pamiatke Albína Kontríka (1904-1976), rímskokatolíckeho kňaza, ktorý bol farárom vo Svätej Mare (1935-1971) a Liptovskom Trnovci (1977-1976). Svätomarská fara za jeho účinkovania sa stala intelektuálnym centrom. V čase vojny ukrýval prenasledovaných. Bol aj literárne činný, pod pseudonymom Marián Zvon vydal knihu veselých chlapčenských dobrodružstiev Fero Puk.

Básnik Stanislav Brtoš (1969), rodák z Černovej, bol v rokoch 2012-14 farárom v Liptovskom Trnovci (v súčasnosti pôsobí v Žaškove). Brtoš je autorom viacerých kníh spirituálnej poézie; Citlivá zóna je jeho poctou charizmatickému, dnes už zabudnutému kňazovi.

Daník, Jozef: Korene – koreničky v rodokmeni (9. zbierka básní), Súhvezdia v čase leta (10. zbierka básní). Ilustroval Jozef Daník. Doslov k obidvom zbierkam napísali Peter Mišák a Štefan Packa. Vydalo NORAMI s.r.o., Liptovský Mikuláš 2014. 167 a 114 strán. ISBN 978-80-971235-6-7 a 978-80-971235-7-4

Knihu do súťaže nominoval autor.

Pedagóg Jozef Daník (1947, Malacky) žije už celé desaťročia v Liptovskom Mikuláši. Od mladosti písal verše a kreslil, ale až v zrelom veku sa rozhodol predstaviť verejnosti ako básnik. Jeho texty sú „kronikami nevšedného pohľadu na človeka, prírodu, vec, kvet, vlastnú myšlienku“ (Peter Mišák), ktoré „trpezlivo, umne budú dláždiť naše cesty k dobru“ (Štefan Packa). Dvojknihá obsahuje Daníkovu 9. a 10. zbierku básní a potvrdzuje kontinuitu autorovho umeleckého vývoja.

Daník, Jozef: Túžby a návraty (8. zbierka básní). Ilustroval autor. Vydalo NORAMI s.r.o., Liptovský Mikuláš 2014. 128 strán. ISBN 978-80-971235-3-6

Vstup Jozefa Daníka do literatúry bol imponujúci: v roku 2011 vydal tri knihy. Aj nasledujúce roky priniesli bohatú úrodu: v roku 2012 publikoval ďalšie tri, v roku 2013 „len“ jednu, v roku 2014 opäť tri knihy veršov. Jeho 8. zbierku básní charakterizuje „prostý obdiv básnika k svetu a pokora pred majestátnosťou života a lásky“ (Štefan Packa).

Desatoro. Napísali Peter Bilý, Michal Hvorecký, Ján Púček, Svetlana Žuchová, Dorota Nvotová, Peter Krištúfek, Peter Karpinský, Peter Getting, Zuzka Kepplová, Jaroslav Rumpí. Vydal Slovart, spol. s.r.o., Bratislava 2014. 175 strán. ISBN 978-80-556-1145-7

Kniha je spoločne s rovnomenným projektom Slovenského národného divadla a výstavou mladých výtvarníkov z VŠVU súčasťou konceptu, ktorého základnou ideou bolo, ako dnes vnímame morálny kódex Starého zákona. Čo pre nás znamená Desť prikázání? Uvedomujeme si ich význam v treťom tisícročí? Otvplyňujú ešte naše cítenie a myslenie? Sú stále v ľudoch? Mladí slovenskí autori (medzi nimi aj Ján Púček, ktorý vyrástol v Liptovskom Mikuláši) hľadajú vo svojich poviedkach na tieto otázky svojské odpovede.

Duchaplný cestopis po stopách Jána Pavla II. v našich regiónoch / Duchowy przewodnik śladami Jana Pawła II w naszych regionach. Zostavil Peter Kubica. Publikované príspevky odznali na rovnomennej konferencii, ktorá dňa 6. septembra 2013 na Úrade Žilinského samosprávneho kraja. Ilustroval Stano Lajda. Vydala Krajská knižnica v Žiline, 2014. 287 strán. ISBN 978-80-85148-80-0

Medzi autormi publikácie je aj Tadeusz Zasepa, v tom čase rektor Katolíckej univerzity v Ružomberku. Texty viacerých autorov sa dotýkajú aj Liptova.

Ďuriška, Zdenko – Kendera, Radislav – Vítek, Peter: Ružomberok II – rody a osobnosti. Zostavili Zdenko Ďuriška a Ľubica Škrinárová. Fotografie Štefan Ižo, Zdenko Ďuriška, Jaroslav Maga. Vydalo Štúdio Harmony s.r.o., Banská Bystrica 2014. 271 strán. ISBN 978-80-89151-38-7

Knihu do súťaže prihlásil Radislav Kendera.

Veľkoryso koncipovaná publikácia nadväzuje na monografiu mesta Ružomberok z roku 2009. Predstavuje významné ružomerské rodiny (nie pri všetkých rodoch sa však podarilo získať dostatok materiálu na samostatné heslo) zakaždým súhrnným úvodným textom a v samostatných heslách osobnosti spomedzi členov rodu vrátane manželských partnerov dcér. Fascinujúca je aj obrazová časť knihy, kde na starých maliarskych portrétoch a fotografiách sa odvíjajú živé ľudské príbehy.

Historik Zdenko Ďuriška (1957) pochádza z Ružomberka; básnik, publicista, autor literatúry faktu a zaniietený organizátor literárneho života a lokálpatriot Radislav Kendera (1962) je tiež Ružomberčan; historik a archivár Peter Vítek (1970) je riaditeľom Štátneho archívu v Liptovskom Mikuláši a žije v Jamníku.

Gažíková, Zuzana – Matušková, Katarína: My Space / My Place. Katalóg rovnomennej výstavy, ktorá sa konala od 27.9.2014 do 25.10.2014 v pop – up galérii Zberňa v Ružomberku (objekt bývalých zberných surovín). Vydala Spoločnosť Kolomana Sokola, Liptovský Mikuláš 2014. 88 strán. ISBN 978-80-89756-01-8

Knihu do súťaže prihlásila autorka Zuzana Gažíková.

Kurátorky výstavy Z. Gažíková a K. Matušková našli 56 výtvarných umelcov, absolventov a študentov vysokých škôl s výtvarným umeleckým zameraním, resp. osobností etablovaných na poli výtvarného umenia, ktorí pochádzajú alebo pôsobia v Ružomberku. Z nich sa výstavy zúčastnili štyridsiati umelci všetkých generácií. Katalóg prináša ich stručné životopisné údaje, výstavnú činnosť, workshopy a ocenenia z posledného obdobia ich tvorby, aj ich osobné vyznania.

Chovan, Milan Igor: Mária Magdaléna, dvetisíc rokov aktuálny príbeh. Obálka Marek Rakučák, obraz na predsádke Ivan Pavlisko. Vydal GEORG, Žilina 2014. 432 strán. ISBN 978-80-8154-076-9

Knihu do súťaže prihlásil Radislav Kendera.

M.I. Chovan (1963) sa narodil v Ružomberku, aj tam žije a pôsobí ako pedagóg na Škole úžitkového výtvarníctva. Je autorom viacerých kníh náučných rozprávok pre deti, povestí a románov určených dospelým čitateľom. „Mária Magdaléna bola jednoduchá, no mala zložitý život, ktorý odštartovalo sklamanie. Avšak práve to jej umožnilo nájsť správnu cestu a skutočne slúžiť Svetlu, čím poskytla dobrý príklad pre všetkých, ktorí sa chcú zachrániť. To je hlavný dôvod, prečo o nej píšem,“ uviedol spisovateľ v rozhovore pre tlač. Kniha je dramatickým pokusom o novú interpretáciu veľkého evanjeliového príbehu.

Juraj Jánošík. Veľká kniha o zbojníckom kapitánovi. Napísali Miloš Jesenský, Jakub Bielik, Martin Turóci, Peter Huba, Karol Dzuriak, Blanka Králiková, Marcela Feriančeková, Anna Ondrejková, Peter Kubica, Vladimír Hanuliak, Peter Cabadaj. Vydala Matica slovenská, Martin 2014. 157 strán. ISBN 978-80-8128-105-1

Juraj Jánošík (1688-1713) stal sa nepochybne najväčšou zbojníckou legendou strednej Európy a jánošíkovská tradícia vstúpila do viacerých oblastí nášho duchovného dedičstva.

Kolektívna monografia pätnástich autorov a viacerých inštitúcií spracúva jánošíkovskú tematiku doteraz najucelenejším spôsobom. Na základe dnešných vedeckých poznatkov, ale zrozumiteľne pre široký okruh čitateľov, podáva historickú rekonštrukciu Jánošíkovho života a pôsobenia a mapuje jednotlivé aspekty jánošíkovského archetypu, jeho prejavy v ľudovej tradícii, v literatúre a umení.

Z autorov Marcela Feriančeková (1965) a Anna Ondrejková (1954) pracujú v Liptovskej knižnici G.F. Belopotockého.

Kaľavský, Stanislav: zbierka z pierka. Ilustrovala Anna Ondrejková. Vydalo NORAMI s.r.o., Liptovský Mikuláš 2014. 46 strán. Edícia Donne. ISBN 978-80-971235-8-1
Knihu do súťaže nominoval autor.

Básnik a divadelník Stano Kaľavský (1971), ktorý žije v Liptovskom Mikuláši, vydal svoju druhú básnickú zbierku. Jeho poézia je vtipná, hravá a zároveň vážna; do dokonalosti vypracované verše páchnu človečinou.

Karika, Jozef: Strach. Vydal Ikar a.s., Bratislava 2014. 323 strán. ISBN 978-80-551-3965-4
Mysteriózny triler. Vyhorený tridsiatnik sa po rokoch vracia do prímestskej štvrte na úpäti hory ukrývajúcej mrazivé tajomstvo – vo výnimočne studených zimách sa tam strácajú deti. Autor bestsellerov (napr. V tieni mafie, Nepriateľ štátu, Na smrť) Jozef Karika (1978), ktorý žije v Ružomberku, v hrôzostrašnom príbehu s nadprirodzenými prvkami prináša aj citlivé rozprávanie o tom, ako naše životy ovplyvňuje detstvo a všetko, čo sme ako deti zažili.

Kudlička, Ján : Ná/znaky. Texty Karol Maliňák, Ján Kudlička. Publikácia vyšla k výstave Ján Kudlička – ná/znaky v Galérii výtvarného umění Hodonín, 2.4. – 25.5.2014. Vydala Liptovská galéria Petra Michala Bohúňa, Liptovský Mikuláš 2014. 127 strán. ISBN 9788085706543

Krajina se stala celoživotným inspiračným zdrojom pre výtvarníka Jána Kudličku (1948), ktorý žije v Ružomberku. Jeho dialóg s krajinou prechádza od jej povrchu dovnútra, do duše krajiny.

„Trvalo to dlho a prežil som veľa času, naplneného jej hľadaním a pozorovaním... objavil som krajinu. Moju krajinu... Je jednoduchá na pohľad, zvnútra hlboká a bohatá... Tá krajina je mojou očistou.“ (Ján Kudlička)

Umenovedec Karol Maliňák (1958) žije v Trstenom.

Lalkovič, Marcel: Kvapky ticha. Biografiu autora napísal R.A. Ružomerský. Vydal Ján Šindléry – TESFO, Ružomberok 2014. 78 strán. Edícia Knižnica Rozhľadov po kultúre a umení č. 52. ISBN 978-80-89253-60-9
Knihu do súťaže prihlásil Radislav Kendera

Básnik, publicista, jaskyniar, historik Marcel Lalkovič (1944) žije v Ružomberku. Jeho poézia sa odohráva v tajuplnom jaskynnom svete. Básnická zbierka obsahuje úbožné verše aj závažné lyrické zamyslenia nad životom.

Lalkovič, Marcel: Močarisko. Biografiu autora napísal R.A. Ružomerský. Vydal Ján Šindléry – TESFO, Ružomberok 2013 (kniha bola vytlačená v roku 2014). 190 strán. Edícia Knižnica Rozhľadov po kultúre a umení č. 51. ISBN 978-80-89253-56-2
Knihu do súťaže prihlásil Radislav Kendera.

Prvé záhradkárske kolónie sa objavili v Európe aj Amerike už v 2. polovici 19. storočia. Na Slovensku sa stali veľkým fenoménom od 70. rokov minulého storočia. Marcel Lalkovič napísal pôsobivú kroniku takejto záhradkárskej osady, vybudovanej na pustom močarisku.

Lalkovič, Marcel: Príbehy spod Hradu. Ilustroval Anton Lalkovič. Vydala Agentúra IMAGE s.r.o., [Bratislava] 2014. 233 strán. Edícia Knižnica Rozhľadov po kultúre a umení č. 54. ISBN 978-80-971636-1-7
Knihu do súťaže prihlásil Radislav Kendera.

Spomienkovo ladená próza zachytáva Kysak, v ktorom Marcel Lalkovič vyrástol: železnicu, školu, roľnícke družstvo, chlapčenské šibalstvá, drobné postavičky a obyčajné ľudské príbehy z 50. a 60. rokov 20. storočia, do ktorých sa občas absurdne a často tragicky miešajú „veľké dejiny“.

Laučík, Ivan – Repka, Peter – Štrpka, Ivan: Poker s kockami ľadu. Výber z korešpondencie Osamelých bežcov 1963-2004. Zostavili Oleg Pastier a Ján Púček. Vydal F. R. & G., Ivanka pri Dunaji 2014. 441 strán. Knižná edícia časopisu Fragment 2014. ISBN 978-80-89499-28-1

Výber z korešpondencie Osamelých bežcov sa odohráva medzi Bratislavou, Liptovským Mikulášom a Frankfurtom/Offenbachom nad Mohanom. Po rozsiahlych a veľmi úspešných knihách Pohybliví v pohyblivom (2007) a Pohybliví nehoria (2009) je tu ďalšia objavná literárno-dokumentárna práca o dnes už legendárnej básnickej skupine. Obsahuje autentické svedectvá nielen Ivana Laučíka, Petra Repku a Ivana Štrpku, ale aj spisovateľov a hudobníkov, ktorí viac ako štyri desaťročia „spolubežali“ s Osamelými bežcami a v mnohých prípadoch aj vlastnou umeleckou tvorbou dotvárali a rozširovali poetiku dlhých nepoetických období pred, ale aj po roku 1989. Je mimoriadnym svedectvom o Osamelých bežcoch aj o dobe, v ktorej žili.

„Tie básne sú totiž súčasťou väčšieho celku, teda života ich autorov. V tom – aspoň tak sa mi zdá – je ich unikátna sila, krása, hĺbka a pravdivosť. Preto sú (tieto) knihy také vzácne, vzrušujúce a dôležité. Je v nich predložený príbeh, či, patetickejšie povedané „životy“ troch mužov, ktorí žili, cítili, mysleli a písali poéziu. Repka a Štrpka to robia stále, dielo Ivana Laučíka je už, žiaľ, uzavreté.“ (Juraj Kušnierik, skrátené)

Lichner, Dušan: To bola naša Korytnička. Vyšlo vo vydavateľstve Žilinskej univerzity EDIS, Žilina 2014. 111 strán. ISBN 978-80-554-0867-5

Knihu do súťaže prihlásil Radislav Kendera.

Úzkorozchodná železnica Ružomberok – Korytnica mala vytvoriť dôležité a výkonné spojenie obcí a firiem z Revúckej doliny s mestom a železničnou stanicou Košicko-bohumínskej železnice v Ružomberku. Počítalo sa s prepravou cestujúcich, dreva a poľnohospodárskych produktov.

Výstavba Korytničky sa začala v roku 1905, prevádzka trvala od roku 1908 do roku 1974; fungovala teda 65 rokov. Publikácia podrobne mapuje históriu romantickej Korytničky. Nie je nostalgická – nostalgická je téma...

Likavka. Zostavil Valentín Sýkora. Texty napísali Pavol Fain, Alojz Hrčka, Marianna Stančoková-Hrčková, Janka Hrčková, Iveta Zuskinová, Andrea Jágerová, Margita Jágerová, Vladimír Roško, Peter Brtko, Pavel Burgár, Valentín Sýkora, Anna Sýkorová. Vydal Ján Šindlery – TESFO, Ružomberok 2014. 449 strán. ISBN 978-80-89253-61-6

Rozsiahla monografia opisuje históriu obce, farnosti aj hradu Likava, prírodné pomery, ľudové obyčaje, vymenúva významných rodákov. Obsahuje aj množstvo zaujímavostí, historických fotografií a spomienok a stručný prehľad významných diel slovenskej literatúry, ktoré sa viažu k Likave.

Liptov. Vlastivedný zborník 11. Napísali Ferdinand Uličný, Oldřich Vaněk, Peter Račko, Stanislav V. Chytka, Viera Kunová, Jana Bartková, Pavol Hriadel, Veronika Vallová. Zostavili Martin Kruppa a Karol Dzuriak. Vydalo Liptovské múzeum v Ružomberku, 2014. 104 strán. ISBN 978-80-971535-1-9

Po štvrtstoročí odmlky obnovilo Liptovské múzeum vydávanie vlastivedného zborníka Liptov. Príspevky v ňom sa venujú životu v zátopovej oblasti priehrady Liptovská Mara (V. Kunová), účasti evanjelikov v protifašistickom odboji na Liptove (P. Račko), osobnostiam

Andreja Kavosa (O. Vaněk), Ferdinanda Čatloša (S.V. Chytka) a Jána Literáta z Madočian (F. Uličný), tradičnej svadbe vo Východnej (J. Bartková) a výskytu tisa obyčajného v Suchej doline (P. Hriadel – V. Vallová).

Mišák, Peter: Rúť. Ilustroval Miroslav Bartoš. Doslov napísal Július Lomenčík. Vydal Ján Šindlery – TESFO, Ružomberok 2014. 62 strán. Edícia Knižnica Rozhľadov po kultúre a umení č. 57. ISBN 978-80-89253-64-7

Knihu do súťaže prihlásil Radislav Kendera.

Básnik, prozaik a publicista Peter Mišák (1950) pochádza z Ružomberka a žije v Martine. „Prizval si k dialógu biblickú postavu Rúť, aby rozohral svoju poetickú hru, v ktorej sa pokúsil nastoliť otázku k správe o stave súčasného človeka“ (Július Lomenčík).

Moje mesto. Zostavili Eugen Gindl a Ján Púček. Vyšlo vo vydavateľstve F.R. & G., Ivánka pri Dunaji 2014. 383 strán. Knižná edícia časopisu Fragment. ISBN 978-80-89499-26-7

„Kniha mapuje Slovensko celkom iným spôsobom, ako turistické bedekre či naivné maľované mapy, mapuje ho rôznymi smermi a najväčšmi do hĺbky“ (Eugen Gindl). Spája texty beletristické, esejistické, publicistické i rozhovory. Ich autormi sú zväčša osvietení domorodci (neraz členovia významných miestnych rodín), alebo ľudia, ktorí v tom-ktorom meste dlho žili a venovali sa ošetrovaniu a uchovávaniu kolektívnej pamäti, spisovatelia, historici, etnografi i žurnalisti.

V knihe sú state aj o Liptovskom Mikuláši a Ružomberku. Medzi jej autorov patria aj básnik Ivan Laučík (1944-2004) a jeho mladší brat, novinár a publicista Peter Laučík (1954), etnografka Soňa Kovačevičová (1921-2009), pôvodcom z Liptovského Mikuláša, spisovateľ Pavel Vilikovský (1941), narodený v Palúdzke, a novinár a občiansky aktivista Eugen Gindl (1944), ktorý v Liptovskom Mikuláši vyrástol.

Peterajová, Ľudmila: Ester M.-Šimerová. Vydali Petrus a Slovart, Bratislava 2014. 303 strán. ISBN 978-80-89233-67-0 (Petrus) a 978-80-556-0239-2 (Slovart)

Slávna maliarka Ester Šimerová-Martinčeková (1909-2005), prvá dáma slovenskej výtvarnej scény 20. storočia, žila od roku 1954 až do smrti v Liptovskom Mikuláši. Monografia predstavuje takmer 300 diel tejto výnimočnej umelkyne, ale aj podrobný životopis, výber z korešpondencie a fotografie. Historička umenia Ľudmila Peterajová (1927-2015) sa dielu „pani Ester“ venovala s mimoriadnou láskou a pozornosťou.

Péteri, Anton: Dozretý čas, Súkromný zemepis. Ilustrovala Jana Srnková. Biografiu autora napísal R.A. Ružomberský. Vydal Ján Šindlery – TESFO, Ružomberok 2014. 68 a 44 strán. Edícia Knižnica Rozhľadov po kultúre a umení č. 55 a 56. ISBN 978-80-89253-63-0

Knihu do súťaže prihlásil Radislav Kendera.

Anton Péteri (1938) žije od roku 1976 v Ružomberku. „Začal som písať po šesťdesiatke, keď človek ešte snuje aj plány, no radšej spomína. Je to taký naozaj čudný vek, nie ste mladý, no ešte ani nie starý.“ Dozretý čas v „dvojknihe“ prináša verše životnej zrelosti a múdrosti, v ktorých rezonuje schopnosť zachytiť bolesti všedného jestvovania, Súkromný zemepis prináša reminiscencie na autorove cesty. „Anton Péteri je človek, ktorému obyčajné veci znejú hudbou“ (Peter Mišák).

Pocť Gašparovi Fejérpataky-Belopotockému. Napísali Juraj Bakoš, Stanislav Brtoš, Jozef Daník, Martin Droppa, Daniela Fiačanová, Milan Igor Chovan, Andrea Jármayová, Eduard Maták, Anna Olšovská, Jaroslav Rezník, Dušan Šuster, Ferdinand Uličný, Barbora Valková, Peter Vrlík. Zostavila Anna Ondrejková. Vydala Liptovská knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého, Liptovský Mikuláš 2014. 51 strán. ISBN 978-80-89373-23-9

V roku 2014 sme si pripomínali 185. výročie založenia prvej verejnej knižnice na Slovensku (1829 v Liptovskom Mikuláši), aj 220. výročie narodenia a 140. výročia smrti jej osnovateľa Gašpara Fejérpataky-Belopotockého (1794-1874). Pri tejto príležitosti Liptovská knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého oslovila liptovských spisovateľov, aby svojimi príbehmi, veršami či reflexiami prispeli do zborníka, ktorý je poctou Fejérpataky-Belopotockému a jeho dielu.

Rezník, Jaroslav: Janko Hraško – ako to naozaj bolo. Ilustroval Peter Cpin. Vydal Ikar a.s., Bratislava 2014. 109 strán. ISBN 978-80-551-3809-1

„Román“ o rozprávkovom chlapčekovi malom ako hrášok menom Janko Hraško je zaľudnený ďalšími známymi rozprávkovými postavičkami: nájdeme v ňom Marušku z rozprávky Soľ nad zlato, Nebojsu, Dlhého, Širokého a Bystrozrakého, Deda Vševeda, Zlatovlásku... Pôvabný príbeh napísal známy spisovateľ Jaroslav Rezník (1942), ktorý vyrástol v Liskovej.

Rúčková, Enja: Karambol. Vydal Evitapress s.r.o., Bratislava 2014. 207 strán. ISBN 978-80-89452-91-0

Enja Rúčková (1983) žije v Liptovskom Hrádku a patrí k najúspešnejším slovenským autorkám románov pre mladé ženy. Jej Karambol vyšiel v sérii Evitínka, určenej teenager-skému publiku. Čo sa stane, keď sa na lyžiarskom svahu kvintánka Nikola zrazí s idolom všetkých študentiek Seбом?

Salajová, Ivona – Michníková, Mária: Peter Vrlík. Výberová personálna bibliografia pri príležitosti 50. výročia narodenia. Vydala Liptovská knižnica Gašpara Fejérpataky Belopotockého, Liptovský Mikuláš 2014. 139 strán. Edícia Regionálna bibliografia, zv. 65. ISBN 978-80-89373-22-2

Dokument o rozsiahlej literárnej, publicistickej a dramatickej tvorbe Petra Vrlíka (1964) doplnený množstvom fotografií približuje jednu z najznámejších osobností miestnej kultúry. Obidve autorky pracujú v Liptovskej knižnici G.F. Belopotockého.

Saniga, Miroslav: Galéria Veľkej Fatry / Gallery of Veľká Fatra mountains. Fotografie autor. Vydal autor vlastným nákladom, Liptovské Revúce 2014. 96 strán. ISBN 978-80-971787-7-2

Knihu do súťaže nominoval autor.

Kniha úchvatných fotografií z pohoria, ktoré ornitológ a spisovateľ Miroslav Saniga (1964) považuje za najkrajšie na svete. Autor žije vo svojich rodných Liptovských Revúcoch, pracuje na Výskumnej stanici Ústavu ekológie lesa SAV na Starých Horách; jeho odborom je výskum vtáčích spoločenstiev.

Saniga, Miroslav: Liečivé dúšky sviatočnej obrázkovej poézie prírody. Fotografie autor. Vydal autor vlastným nákladom, Liptovské Revúce 2014. 96 strán. ISBN 978-80-971561-2-1

Knihu do súťaže nominoval autor.

Ďalšia z nádherných fotografických publikácií Miroslava Sanigu s nekonečnou láskou a pokorou zachytáva krásu živej i neživej prírody (o jeho očarení svedčia napríklad pôvabné novotvary „krasotanec“ či „krasolietanie“, ktorými hovorí o svadobných obradoch murárika červenokrídleho či hlucháňa hôrneho). Saniga otvára pred čitateľom dvere do čarovnej, každému prístupnej, a predsa nepoznanej krajiny.

Saniga, Miroslav: O prírode veselo i vážne. Fotografie autor, ilustrácie autor a Juraj Martiška. Vydalo vydavateľstvo Perfekt, Bratislava 2014. 141 strán. ISBN 978-80-8046-689-3

Knihu do súťaže nominoval autor.

Čo sa deje v prírode v januári? Čo v októbri? Mesiac za mesiacom vovádza autor malých i veľkých čitateľov do zázračného sveta prírody. V knihe sú veselé príbehy, pranostiky, kalendárium i rôznorodé zaujímavosti z ríše zvierat, vtákov, motýľov a stromov.

Saniga, Miroslav: Úsmevné čítanie o prírodných. Fotografie a ilustrácie autor. Vydal autor vlastným nákladom, Liptovské Revúce 2014. 47 strán. ISBN 978-80-971865-1-7

Knihu do súťaže nominoval autor.

Pôvabné veselé príhody prinášajú množstvo zaujímavých informácií o zvieratkách, vtákoch a rastlinách a učia úcte voči všetkému živému.

Silan, Janko: Rekviem za priateľov. Predslov Anton Oparty. Zostavil Ján Kováč. Vydal DARIUS IT, s.r.o., pre Rímskokatolícky farský úrad Važec, miesto vydania neuvedené, 2014. 89 strán. ISBN 978-80-971562-1-3

Básnik, katolícky kňaz Janko Silan (1914-1984), najvýznamnejší predstaviteľ slovenskej spirituálnej lyriky 20. storočia a ústredná osobnosť katolíckej moderny, pri príležitosti pohrebu svojich priateľov, ale aj osobností, ktoré poznal len sprostredkované (John Lennon), zvykol napísať báseň na rozlúčku. V knihe sú zozbierané tieto verše, roztratené v knihách a časopisoch, alebo nikdy nezverejnené. Vyšlo pri príležitosti Kultúrneho roka Jana Silana (2014).

Šoučík, Jaroslav: Liptovský Mikuláš – črievky a príbehy života. Ilustrácie Dominika Goralcska. Vydal autor vlastným nákladom, Liptovský Mikuláš 2014. 200 strán. ISBN 978-80-971709-9-8

Knihu do súťaže nominoval autor.

Jaroslav Šoučík (1939) žije v Liptovskom Mikuláši. Jeho kniha je kolážou pôvabných súkromných spomienok a „veľkých“ dejín mesta, dobových fotografií a príbehov malých i veľkých Mikulášanov.

Ulian, Jozef: Spomienky z vojenských misií. Spolupracovali Ľubomír Kolenčík, Boris Ďurkech, Viktor Sabo, Jozef Behul. Vydal Perfekt, Bratislava 2014. 109 strán. ISBN 978-80-8046-683-1

Knihu do súťaže nominoval autor Jozef Ulian.

Kniha o tom, aký krehký je pokoj zbraní v dnešnom svete, aj ako sa slovenskí vojaci stali vo svete značkou kvality. Príbehy účastníkov vojenských misií sú rozdrobené do krátkych fragmentov nasledujúcich za sebou v rýchлом slede. Dielo je dôležité pre zachovanie kolektívnej pamäti.

Vojnový veterán Jozef Ulian (1956) žije v Liptovskom Mikuláši. Je autorom niekoľkých monografií a mnohých vedecko-odborných článkov z oblasti zahraničnej, bezpečnostnej a obrannej politiky publikovaných doma i v zahraničí. Boris Ďurkech (1963) je rektorom Akadémie ozbrojených síl generála M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši, Viktor Sabo pôsobil ako evanjelický farár vo Východnej. Ľubomír Kolenčík a Jozef Behul sú z Trnavy.

Uličný, Ferdinand: Dejiny Liptova od 9. do 19. storočia. Vydala Komunitná nadácia Liptov, Liptovský Hrádok 2014. 413 strán. ISBN 979-80-971658-0-2

Knihu do súťaže prihlásil autor.

Výnimočná monografia prináša najnovšie poznatky o živote obyvateľov Liptova v stredoveku a novoveku a je detailnou rekonštrukciou pôvodu a vývoja sídel v Liptovskej kotline, všetkých sociálnych skupín a vrstiev obyvateľstva i pohľadom do ich každodenného života. „Spracovaný materiál prináša svetlo na nezodpovedané otázky v dejinách Liptova

a vyvracia viaceré nepresné teórie starších historikov. Výsledná práca je takto výnimočná nielen v kontexte Liptova, ale aj celého Slovenska“ (historik Peter Vítek).

Historik Prof. PhDr. F. Uličný, DrSc. (1933) pochádza z Ploštína, aj sa tam po polstoročí vrátil. „Doložiť život Liptákov na základe historických prameňov som považoval za svoj morálny záväzok,“ hovorí autor.

Uličný, Ferdinand – Špánik, Karol – Packa, Štefan: Obec Demänovská Dolina 50 rokov.

Vydal Obecný úrad Demänovská Dolina, 2014. 155 strán. ISBN 978-80-971675-1-6

Obec Demänovská Dolina má len päťdesiat rokov. Historik Ferdinand Uličný (1933), fotograf Karol Špánik a básnik, výtvarník a publicista Štefan Packa (1946), ktorí žijú v Liptovskom Mikuláši, približujú jedinečný príbeh Demänovskej doliny i obce.

Vaněk, Oldřich: Liptovský Mikuláš v Slovenskom národnom povstaní 1944. Vydali Oblastný výbor SYPB v Liptovskom Mikuláši, Mesto Liptovský Mikuláš a Múzeum Janka Kráľa Liptovský Mikuláš, 2014. 53 strán. ISBN 978-80-971426-4-3

Aj v téme, ktorá bola veľa ráz spracovaná, možno objaviť veci, ktoré nás nútia vidieť novými očami, nájsť opravdivý zmysel toho, čo sa udialo. Podrobne opísané dejiny Liptovského Mikuláša v čase Slovenského národného povstania vyšli pri príležitosti 70. výročia udalostí, ktorých priami svedkovia už často nie sú nažive. Autor sa úspešne pokúsil o návrat k prameňom, k výpovediam priamych aktérov, o objektívny, odideologizovaný pohľad na Povstanie; jeho štúdia je poctou ľuďom, ktorí obetovali svoje životy v boji za slobodu. Vojenský historik Oldřich Vaněk (1944) žije v Liptovskom Mikuláši.

Vilikovský, Pavel: Letný sneh. Vydal Slovart, spol. s.r.o., Bratislava 2014. 142 strán. ISBN 978-80-556-0975-1

„Letný sneh je kronikou starnutia, pomalou a neúprosnou zároveň, zahmlenou a plnou nehy. Je o tej chvíli, keď si uvedomíte, že v sebe máte omnoho viac minulosti ako budúcnosti. Je o tom, ako sa starí ľudia neodvratne menia na deti. Nemáte na výber, zrejme vtedy si uvedomíte, že lavína už spadla. Tak ako na rodičovstvo (a na nič iné), ani na starnutie neexistuje žiaden návod, ostáva len úloha, ba nie úloha, priam poslanie ten náraz ustáť. Každý sa bojí Alzheimeru, nikto si ho nevie predstaviť a opísať ho z vlastnej skúsenosti nemá kto. Musíte sa len vysporiadať. Tá bezmocnosť a nevyhnutnosť môže byť, rovnako ako pri lavíne, desivá. Pod tým všetkým je Letný sneh krehkým príbehom plným jesennej lásky.“ (Samuel Marec, skrátané)

Pavel Vilikovský (1941), rodák z Palúdzky, patrí k najlepším súčasným európskym prozaikom.

Vilikovský, Pavel: Rómeo z epochy socialistického realizmu. Kritické ohlasy napísali Milan Hamada, Zora Prušková, Milan Šútovec a Vladimír Petřík. Vydal Transciscus, Liptovský Mikuláš 2014. 253 strán. Edícia Profily, zväzok č. 4. ISBN 978-80-7140-465-1

Výber z prozaickej a esejistckej tvorby jedného z najvýznamnejších slovenských spisovateľov. Pavel Vilikovský je nielen prozaikom, ale aj esejistom, významným prekladateľom angloamerickej literatúry, kritikom, publicistom a dlhoročným redaktorom literárnych časopisov i vydavateľským redaktorom.

Vítek, Peter: Prvá svetová vojna a Liptov. Vydalo Liptovské múzeum v Ružomberku, 2014. 176 strán. ISBN 978-80-971535-2-6

Unikátna regionálna publikácia mapuje dôsledky prvej svetovej vojny v Liptove. Región nebol bojiskom, avšak „mnohí muži museli odísť do boja, obyvateľstvo trpelo núdzou, potraviny či petrolej boli na prídel, rekvírovali sa kovy“ (Peter Vítek). Z narukovaných mužov

padlo viac ako dve tisíc, čo boli približne tri percentá vtedajšej populácie Liptova. Kniha prináša aj podrobný zoznam liptovských legionárov a zoznam padlých vojakov. Vyšla k stému výročiu vypuknutia vojny.

Historik a archivár Peter Vítek (1970) je riaditeľom Štátneho archívu v Liptovskom Mikuláši a žije v Jamníku.

Vrlík, Peter: Veselý liptovský miestopis alebo na čom sa Liptáci najviac hnevajú. Ilustroval Vladimír Antoška. Vydal Dom Matice slovenskej v Liptovskom Mikuláši, 2014. 115 s. ISBN 978-80-971235-9-8

Knihu do súťaže nominoval autor.

Spisovateľ, divadelník a zaniietený regionálny historik Peter Vrlík (1964) žije v Liptovskom Mikuláši. Do svojho Veselého liptovského miestopisu zozbieral drobné tradované humorné príbehy a žarty.

Výhonky 30. Zborník najlepších príspevkov 32. ročníka literárnej súťaže (...) Krídla Ivana Laučíka. Zostavila Anna Ondrejková. Vydala Liptovská knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého, Liptovský Mikuláš 2014. 89 strán. ISBN 978-80-89373-24-6

Presvedčivý dokument o (zatiaľ) neoficiálnej literárnej scéne. Obsahuje kompletne príspevky víťazných autorov (aj Jána Hanzela Mikuša a Andrey Jármayovej z Liptovského Mikuláša) i výber z prác tých, ktorí nezískali žiadne ocenenie, zoznam účastníkov a výsledkovú listinu.

Zuskinová, Iveta: Liptov v ľudovej kultúre. Vydalo občianske združenie Spoločnosť priateľov múzea Liptovskej dediny, Liptovský hrádok 2014.

Knihu do súťaže nominovala autorka

Iveta Zuskinová (1950), pôvodcom z Nižnej Boce, patrí k najlepším slovenským etnografom.

Pokiaľ nie je uvedené inak, knihy do súťaže nominovala Liptovská knižnica Gašpara Fejérpataky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši.

rozdelenie kníh do súťažných kategórií

1. kategória: beletria pre dospelých a pre deti

1. Brtoš, Stanislav: Citlivá zóna
2. Daník, Jozef: Korene – korenky v rodokmeni, Súhvezdia v čase leta
3. Daník, Jozef: Túžby a návraty
4. Desatoro
5. Chovan, Milan Igor: Mária Magdaléna
6. Kaľavský, Stanislav: zbierka z pierka
7. Karika, Jozef: Strach
8. Lalkovič, Marcel: Kvapky ticha
9. Lalkovič, Marcel: Močarisko
10. Lalkovič, Marcel: Príbehy spod Hradu
11. Laučík, Ivan – Repka, Peter – Štrpka, Ivan: Poker s kockami ľadu
12. Mišák, Peter: Rút
13. Moje mesto.
14. Péteri, Anton: Dozretý čas, Súkromný zemepis
15. Pocta Gašparovi Fejérpataky-Belopotockému
16. Rezník, Jaroslav: Janko Hraško – ako to naozaj bolo
17. Rúčková, Enja: Karambol
18. Silan, Janko: Rekviem za priateľov
19. Šoučík, Jaroslav: Liptovský Mikuláš – čriepky a príbehy života
20. Ulian, Jozef: Spomienky z vojenských misií
21. Vilikovský, Pavel: Letný sneh
22. Vilikovský, Pavel: Rómeo z epochy socialistického realizmu
23. Vrlík, Peter: Veselý liptovský miestopis alebo na čom sa Liptáci najviac hnevajú
24. Výhonky 30

2. kategória: odborná literatúra pre dospelých a pre deti

1. Bel, Matej: Liptovská stolica
2. Bizub, František: Jakub Grajchman, básnik a dramatik slovenského romantizmu
3. Bizub, František: Pôsobenie rodu Balašovcov v Liptove
4. Bizub, František: Významní včelári Slovenska
5. Duchaplný cestopis po stopách Jána Pavla II. v našich regiónoch
6. Ďuriška, Zdenko – Kendera, Radislav – Vítek, Peter: Ružomberok II – rody a osobnosti
7. Gažíková, Zuzana – Matušková, Katarína: My Space / My Place
8. Juraj Jánošík. Veľká kniha o zbojníckom kapitánovi
9. Kudlička, Ján : Ná/znaky
10. Lichner, Dušan: To bola naša Korytnička
11. Likavka
12. Liptov. Vlastivedný zborník 11
13. Peterajová, Ľudmila: Ester M.-Šimerová
14. Salajová, Ivona – Michníková, Mária: Peter Vrlík
15. Saniga, Miroslav: Galéria Veľkej Fatry
16. Saniga, Miroslav: Liečivé dúšky sviatočnej obrázkovej poézie prírody
17. Saniga, Miroslav: O prírode veselo i vážne
18. Saniga, Miroslav: Úsmevné čítanie o prírodninách
19. Uličný, Ferdinand: Dejiny Liptova od 9. do 19. storočia
20. Uličný, Ferdinand – Špánik, Karol – Packa, Štefan: Obec Demänovská Dolina 50 rokov
21. Vaněk, Oldřich: Liptovský Mikuláš v Slovenskom národnom povstaní 1944
22. Vítek, Peter: Prvá svetová vojna a Liptov
23. Zuskinová, Iveta: Liptov v ľudovej kultúre

Kniha Liptova 2014. Zoznam kníh nominovaných do súťaže. Zostavila Anna Ondrejková. Vydala Liptovská knižnica Gašpara Fejéropatoky-Belopotockého v Liptovskom Mikuláši, marec 2015.